

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. V. Corollaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

23. Objicies tertio. Si natura est principium radicale spirationis, sequitur, quod spiratio seu processio Spiritus Sancti non minus sit generatio, quam processio Verbi: consequens est absurdum: ergo. Sequela probatur. Illa actio est generatio, per quam terminus productus in natura & principio radicali assimilatur cum suo producente: sed si natura est principium remotum spirationis, per spirationem assimilatur Spiritus S. in Natura Divina cum Patre & Filio. ergo. Major videtur certa: quia generatio est origo viventis à vivente in similitudinem naturæ. Minor est nostra: non enim aliud est fundamentum, cur principium quo principaliter constituamus in absoluto, quam quia per formam absolutam producens assequitur suam intentionem, quæ est assimilatio termini cum suo principio producente.

Respondeo pariter negando sequelam. Cujus probationem distinguo: Illa productio est generatio, quæ terminum in natura assimilatur producenti formaliter ex vi productionis, concedo. materialiter & ex aliquo concomitanter conjuncto, sic nego. Sed spiratio terminum productum in natura assimilatur suo producenti, ex vi spirationis formaliter, nego. ex aliquo concomitanter conjuncto ex eo videlicet, quod sit productio termini Divini & infiniti, qui proinde est necessariò consubstantialis, concedo minorem & nego consequentiam. Unde generatio non est quomodo-cunque in similitudinem naturæ, sed formaliter, prout sequenti disp. latius expendemus.

Hinc etiam patet responsio ad probationem minoris. Ideo nempe natura est principium quo, quia per ipsam producens assequitur suam intentionem, hoc est, assimilationem termini cum principio producente: distinguo, assequitur intentionem vel formaliter, vel materialiter inclusam in productione, concedo, tantum formaliter nego. In productione Filii igitur natura est principium radicale, quia intentio sibi terminum productum assimilandi in natura formaliter continetur in illa productione. In processione vero Spiritus S. natura est principium radicale, quia intentio terminum in natura assimilandi non nisi materialiter & concomitanter in illa continetur. Formaliter quippe tantum assimilatio in amore & linea volitiva intenditur, sed quia in Divinis ille ipse amor non potest non esse & consubstantialis & consubstantialis ob termini infinitatem; ideo terminus etiam in identitatem naturæ producitur, ac

proinde naturam seu principium radicale quoque exigit.

§. V.
Corollaria.

Colliges ex dictis primo rationem, cur processio Verbi sit origine & virtualiter prior processione Spiritus S. Nimirum quia linea intellectiva virtualiter prior est in Divinis, quam linea volitiva: sed processio Verbi pertinet ad intellectum, processio Spiritus S. ad voluntatem: ergo. Item processio Spiritus S. supponit adæquatum principium spirandi, quod est Pater & Verbum: ergo supponit processionem Verbi, per quam Verbum accipit virtutem spirativam communicatam à Patre.

Colliges secundò rationem, cur solus Pater producat Filium; non autem Filius, vel Spiritus S. quia nimirum intellectus & intelligere est in solo Patre, sicut in principio, neque intellectus est potentia & virtus generativa, nisi quatenus est effectus relatione paternitatis; Filio vero intellectus & intelligere convenit ut verbo procedenti, inquit D. Angelicus q. 37. a. 1. ad 4. Et similiter Spiritui S. intelligere convenit ut termino spirativæ processionis, quæ tam ipsam intellectivam & generativam processionem, quam adæquatum ipsius terminum virtualiter præsupponit. Ita neque Spiritui S. (loc. cit. S. D.) convenit, quod spiraret amorem, quia diligit essentialiter, ut amor procedens, non ut à quo procedit amor.

Colliges tertio. In Divinis non aliam esse actionem communicativam, & aliam productivam, & consequenter neque principia communicandi & producendi distinguenda esse. Eadem quippe actione, quæ producitur terminus, eadem assimilatur agenti, sed assimilatur per communicationem: ergo eadem actione, quæ terminus producitur, eadem ipsi communicantur practica communicabilia.

Colliges quartò. Sicuti ponuntur actus virtuales in Divinis, ita necessariò ibi poni potentiam respectu hujusmodi actuum, cum potentia nihil aliud significet, quam principium alicujus actus. S. D. loc. cit. a. 4. Nec ideo tamen existimetur, obiter potentiam & actum notionalem admittentem fore distinctionem virtuales intrinsecam. Non enim ex eisdem S. D. ibidem mente & ore distinguuntur, nisi secundum modum intelligendi & significandi tantum, prout diversimode significatur intellectus & intelligere.

DISPUTATIO XXII.

Cur Processio Verbi Divini sit generatio, non autem Processio Spiritus Sancti?

Vidimus processionem in genere: nunc easdem specificè attingimus, & quidem differentiam inter Verbi & Spiritus S. processionem discutiendam suscipimus, modis procedendi ex intellectu & voluntate ad specialem cujusque Personæ procedentis considerationem tantisper dilatis.

ART.